

Jedenáctá brána: Man Gongova síť

ZENOVÝ MISTR SEUNG SAHN

Jednoho dne usedl zenový mistr Man Gong na vysoké pódium a pronesl řeč, aby ukončil tříměsíční zimní ústraní. „Celou zimu jste, mniši, velmi tvrdě praktikovali. To je skvělé! Já jsem neměl celou tu dobu co na práci, a tak jsem zhotovil síť. Je utkaná ze zvláštního vlákna, a proto je velmi pevná – chytí se do ní všichni buddhové, patriarchové i všechny lidské bytosti. Uvázne v ní úplně vše. Jak se z takové sítě dostanete?“ Někteří studenti vykřikli: „KATZ!“ Jiní udeřili do podlahy nebo zvedli pěst. Jeden řekl: „Obloha je modrá, tráva je zelená.“ Jiný zase: „Už jsem vyvázl, jak se máte, velký zenový mistr?“ A kdosi vzadu zvolal: „Nevytvářejte síť!“ Zaznělo mnoho odpovědí, ale Man Gong na každou z nich jen řekl: „Aha! Chytil jsem velkou rybu!“

Jak se tedy dostanete z Man Gongovy sítě?

To je velmi slavný kong-an. Zenový mistr Man Gong vždy učil své studenty: nic nevytvářejte. Je-li vaše praxe silná, nic nevytváříte a nic nechcete, nemáte žádné překážky. Potom není tento kong-an žádný problém. Dokud ale přemýšlíte, dokud máte „já, můj, mně“ a posuzující mysl, nemůžete ze sítě vyvázat. Tato síť, to je život a smrt, a je v ní obsaženo vše. I kdybyste byli Buddhou, dokud budete mít myšlení, nikdy se z ní nedostanete.

Man Gongova síť je útočný kong-an. „Chytil jsem velkou rybu“ je silné učení. Hází vám háček s velkou návnadou. Dotknete-li se tohoto háčku, budete mít velký problém! Je to jako zápas v boxu: úder, a další a ještě... musíte se bránit. Jak tedy udeříte Man Gongovu síť? Jak odstraníte jeho myšlenku? Tuto síť vytvořilo Man Gongovo myšlení. Musíte tedy toto myšlení udeřit.

Kong-anová praxe je velmi důležitá – znamená: všechno to odlož. V zenu říkáme – když se objeví Buddha, zabij Buddhu, objeví-li se významný učitel, zabij učitele, objeví-li se démoni, zabij je. Zabij vše, co se před tebou objeví. Jinými slovy: nic nevytvářej. Když něco vytvoříš, máš překážku. Dokážeš-li to všechno beze zbytku odložit, nebude před tebou žádná překážka a tvůj směr se projasní. Směrem naší praxe je dokázat projasnit svou situaci, funkci a vztah. Proč každý den jíme? Je-li to jasné, je i náš život jasný a můžeme tomuto světu pomoci. Okamžik za okamžikem je naším úkolem jednat jako bódhisattva a pomáhat všem bytostem. Man Gongova síť projasňuje naši funkci i směr: pouze pomáhej všem bytostem. Ale to všechno je jenom vysvětlování. Vysvětlování vám nepomůže! Je nutné odpovědět.

– Přeložil Jiří Lněnička